

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la învățământul dual**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la învățământul dual.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Ministrul economiei

Sergiu Gaibu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE
cu privire la învățământul dual**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I. Dispoziții generale**Articolul 1. Obiectul de reglementare și scopul legii**

(1) Prezenta lege are drept scop reglementarea învățământului dual, ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic prevăzută de Codul educației al Republicii Moldova.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în Republica Moldova, precum și categoriilor de străini sau apatrizi definiți în conformitate cu legislația privind integrarea străinilor.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

consorțiu - act juridic încheiat în formă scrisă între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau alte entități de formare profesională, și/sau unități, pentru desfășurarea în comun a activităților educaționale și implementarea învățământului dual;

cheltuielile unității - cheltuielile legate de organizarea și realizarea învățământului dual, inclusiv pentru instruirea și retribuirea muncii maistrului-instructor al unității, cheltuielile pentru transport și hrană, cazare, remunerație de formare profesională, cheltuieli pentru materialele necesare formării profesionale a elevului în unitate (unelte și/sau materiale consumabile), și alte cheltuieli ordinare și necesare;

elev în învățământul dual (în continuare elev) - elevul care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate, și a încheiat un contract de formare profesională în învățământul dual;

maistru-instructor al unității - salariat sau întreprinzător individual care deține competențe corespunzătoare domeniului și programului de formare profesională și care este responsabil de organizarea, desfășurarea și monitorizarea instruirii de profil a elevului în cadrul unității.

maistru-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic - cadru didactic, salariat al instituției de învățământ profesional tehnic, responsabil de formarea profesională a elevului;

remunerație de formare profesională (în continuare remunerație) – recompensă pecuniară plătită elevului de către unitate în temeiul contractului de formare profesională în învățământul dual;

unitate în învățământul dual (în continuare unitate)- orice persoană juridică, de drept public și/sau de drept privat indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare și/sau persoana fizică care îndeplinește condițiile prescrise pentru formarea profesională a elevilor, prevăzute de programul corespunzător de formare profesională prin învățământ dual.

Articolul 3. Conținutul învățământului dual

(1) Învățământul dual este o formă de organizare a învățământului profesional tehnic, în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ profesional tehnic, iar cea practică – la unitate, pentru programele de formare profesională de nivelul 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED.

(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1) instruirea teoretică poate fi realizată și la unitate, în cazul în care acordul de cooperare în învățământul dual prevede aceasta. În ambele cazuri, instruirea teoretică se va realiza conform prevederilor aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(3) Formarea profesională se realizează prin două componente:

a) formare inițială care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și unitate;

b) formare continuă care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și/sau centre de formare continuă.

Criteriile de activitate a componentelor formării profesionale se aprobă de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(4) Formarea profesională continuă în învățământul dual se realizează în condiții similare formării profesionale inițiale în învățământul dual.

(5) Ponderea timpului de instruire în cadrul unității și în instituția de învățământ profesional tehnic se stabilește în acordul de cooperare în învățământul dual, în conformitate cu programul de formare profesională aprobat de către organul central de specialitate în domeniul învățământului dual. Durata zilnică și săptămânală a pregătirii teoretice și practice în învățământul dual nu trebuie să depășească durata normală zilnică și săptămânală a timpului de muncă conform legislației.

(6) Scopul învățământului dual rezidă în obținerea de calificări, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova.

(7) Accesul în învățământul dual, durata și conținutul programelor de formare profesională, modul de organizare și desfășurare a examenului de calificare sunt reglementate de actele normative aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(8) Învățământul dual poate fi desfășurat în condițiile prevăzute de art. 13 în cazul în care beneficiar este autoritatea publică. În această situație, constatarea

conformității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual nu este obligatorie.

(9) Programele de formare profesională prin învățământ dual și instituțiile de învățământ profesional tehnic sunt supuse evaluării externe a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și/sau acreditării de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau de către o altă agenție de evaluare externă a calității, înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității.

(10) În cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară (nivelul 3 ISCED) în învățământ dual timpul de instruire este partajat în raport de 20-30% din durata normativă a programului în instituția de învățământ și 70-80% în cadrul unității.

(11) În cadrul programelor de formare profesională tehnică postsecundară (nivelul 4 ISCED) și postsecundară nonterțiară (nivelul 5 ISCED) în învățământ dual timpul de instruire la unitate nu poate fi mai mic de 50% din durata normativă a programului de studii.

Articolul 4. Caracteristicile învățământului dual

Învățământul dual are următoarele caracteristici:

a) este organizat într-un cadru unitar, la inițiativa unității interesate în calitate de potențial angajator, structurii asociative interesate, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova sau instituției de învățământ profesional tehnic;

b) asigură o formă alternativă de formare profesională, organizată în baza acordului de cooperare în învățământul dual și conform contractului de formare profesională în învățământul dual încheiat cu unitatea, care prevede ca responsabilitate de bază pregătirea practică a elevului;

c) unitatea asigură formarea practică a elevului, îi plătește remunerația lunară, și suportă alte cheltuieli pentru formarea elevului;

d) asigură participarea unității la procesul de evaluare și certificare a competențelor profesionale ale elevului;

e) se bazează pe un parteneriat extins, asigurând colaborarea dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic, autoritățile publice, și mediul economic și asociativ.

Articolul 5. Principiile învățământului dual

Învățământul dual are la bază următoarele principii:

a) *creării unui parteneriat între părțile implicate în procesul de formare profesională prin învățământ dual* - cooperarea și împărțirea clară a obligațiilor și responsabilităților în vederea asigurării unui proces de învățare de calitate prin muncă, prin implicarea tuturor părților interesate în procesul de planificare, implementare și monitorizare a efectelor învățământului dual conform cadrului instituțional stabilit;

b) *orientării în carieră și capacității de angajare* - dezvoltarea abilităților de gestionare a carierei și oferirea de oportunități mai mari de angajare;

c) *eticii* - respectul pentru personalitatea și demnitatea elevului și atingerea obiectivelor educației;

d) *asigurării calității* - coordonarea și stabilirea standardelor la toate nivelurile de învățământ dual;

e) *profesionalismului* - stabilirea unei relații formal-juridice între elev, unitate și instituția de învățământ;

f) *nediscriminării* - asigurarea condițiilor egale de acces în învățământul dual, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.

Articolul 6. Obiectivele învățământului dual

Principalele obiective ale învățământului dual sunt:

a) asigurarea de forță de muncă calificată conform cerințelor sectoarelor de activitate și pieței muncii;

b) contribuția la consolidarea competitivității și dezvoltării economiei Republicii Moldova;

c) asigurarea oportunităților de angajare după absolvire;

d) asigurarea condițiilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

e) promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, cunoștințe fundamentale, competențe și abilități de utilitate directă în profesie și societate;

f) asigurarea condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale;

g) asigurarea condițiilor de dezvoltare liberă a individualității umane pentru incluziunea socială, angajarea pe piața muncii și dezvoltarea spiritului antreprenorial.

Articolul 7. Organizarea învățământului dual

(1) Programul de formare profesională prin învățământ dual este organizat în baza acordului de cooperare în învățământul dual încheiat între instituția de învățământ profesional tehnic și unitate, sau între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau centrele de formare profesională și unitate, prin care se stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților.

(2) Raporturile dintre elevii în învățământul dual și unitatea ce participă în procesul de formare profesională prin învățământ dual se întemeiază pe contractul de formare profesională în învățământul dual.

(3) Procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual este stabilit de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual, prin coordonare cu alte autorități publice centrale de specialitate și cu unitatea.

Capitolul II. Atribuțiile părților implicate în procesul de organizare a învățământului dual

Articolul 8. Atribuțiile Guvernului

Atribuțiile Guvernului în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) aprobă structura Registrului unităților în învățământul dual;
- b) aprobă criteriile privind conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual.

Articolul 9. Atribuțiile organului central de specialitate în domeniul învățământului dual

Atribuțiile organului central de specialitate în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) elaborează proiecte de acte normative în domeniul învățământului dual și exercită controlul de stat asupra respectării acestora;
- b) aprobă actele normative necesare pentru implementarea învățământului dual, conform competențelor atribuite de prezenta lege și alte acte normative;
- c) aprobă condițiile de formare continuă a maiștrilor-instructori în cadrul unității.

Articolul 10. Atribuțiile Ministerului Economiei

Atribuțiile Ministerului Economiei sunt următoarele:

- a) stabilește condițiile de eligibilitate a unității în vederea compensării din bugetul de stat în proporție de cel mult 50% a cheltuielilor admise pentru realizarea învățământului dual;
- b) stabilește tipurile de cheltuieli admise pentru compensare unităților care realizează învățământul dual;
- c) gestionează procesul de compensare a cheltuielilor unităților din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual în acest scop;
- d) asigură controlul valorificării sumelor compensate din bugetul de stat în acest scop.

Articolul 11. Atribuțiile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în domeniul învățământului dual

(1) Activitatea de suport și monitorizare a învățământului dual este realizată de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

(2) Atribuțiile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) avizează curriculumul la meserie/profesie, specialitate în învățământul dual;
- b) instituie Comisia de verificare a conformității unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual;

c) întocmește și gestionează Registrul unităților în învățământul dual și îl publică pe pagina sa web;

d) delegă reprezentanți în calitate de membri ai comisiilor de evaluare și calificare în învățământul dual;

e) acordă suport și asistență unităților interesate sau implicate în realizarea programelor de formare profesională prin învățământ dual;

f) acordă suport și asistență în procesul de încheiere, aplicare sau încetare a contractelor de formare profesională în învățământul dual, la solicitarea elevului sau unității;

g) acordă suport și asistență unităților în procesul de înființare a consorțiilor.

Capitolul III. Statutul, drepturile și obligațiile părților implicate în procesul de instruire prin învățământ dual

Articolul 12. Statutul, drepturile și obligațiile elevului în învățământul dual

(1) Statutul de elev în învățământul dual este obținut din momentul semnării contractului de formare profesională în învățământul dual cu unitatea.

(2) Elevul în învățământul dual are următoarele drepturi:

a) să beneficieze de formare profesională, conform prevederilor curriculumului, în scopul obținerii calificării;

b) să beneficieze de egalitate de șanse;

c) să i se asigure securitatea și sănătatea în muncă, precum și echipamentele de lucru și de protecție;

d) să beneficieze de protecție în cazul lichidării unității, prin garantarea dreptului la continuarea studiilor;

e) să beneficieze de vacanță pe perioada verii în conformitate cu planul-cadru prevăzut de instituția de învățământ profesional tehnic;

h) să desfășoare activități practice în perioada vacanței de vară pentru dezvoltarea abilităților practice.

(3) Elevul în învățământul dual în perioada studiilor beneficiază de:

a) bursă lunară, conform cadrului normativ;

b) asigurare obligatorie medicală, conform prevederilor legale;

c) asigurare socială în cazurile prevăzute de lege;

d) remunerație de formare profesională, mărimea căreia se negociază de către părți și se stabilește în contractul de formare profesională în învățământul dual, dar nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real;

e) cazare în căminul unității sau instituției de învățământ profesional tehnic, în cazul în care acestea dispun.

(4) Elevul în învățământul dual are următoarele obligații:

a) să frecventeze activitățile didactice și să însușească materiile prevăzute de programele de studii;

b) să respecte indicațiile maestrului-instructor al unității, precum și pe cele

ale maestrului-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic;

- c) să respecte programul de formare profesională prin învățământ dual;
- d) să respecte prevederile contractului de formare profesională în învățământul dual;
- e) să păstreze integritatea materialelor didactice, a fișelor tehnologice, a manualelor, a echipamentului tehnic, a utilajului, precum și a altor bunuri ale unității puse la dispoziția sa în cadrul instruirii.

(5) Alte drepturi și obligații ale elevului, ce nu contravin prezentei legi și cadrului normativ, sunt stabilite în contractul de formare profesională în învățământul dual.

Articolul 13. Statutul, drepturile și obligațiile unității

(1) Unitatea împreună cu instituția de învățământ profesional tehnic asigură organizarea și desfășurarea programului de formare profesională prin învățământ dual.

(2) Unitatea oferă instruirea practică de profil elevului pentru a asigura calificarea profesională a acestuia.

(3) Unitatea are următoarele obligații:

- a) să asigure condițiile corespunzătoare pentru instruirea practică a elevului;
- b) să plătească elevului, pe perioada formării profesionale în cadrul unității, remunerația de formare profesională, mărimea căreia nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real;
- c) să asigure condițiile necesare pentru ca maestrul-instructor al unității să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește instruirea practică a elevului;
- d) să informeze elevul cu privire la măsurile de securitate și sănătate în muncă;
- e) să participe, împreună cu instituția de învățământ profesional tehnic, la soluționarea situațiilor de conflict;
- f) să informeze instituția de învățământ profesional tehnic despre evoluția și modul de realizare a planului de învățământ;
- g) să asigure elevului continuitate în formarea profesională pe durata contractului de formare profesională în învățământul dual;
- h) să respecte planul de învățământ și să asigure condițiile necesare pentru ca obiectivul procesului de formare profesională să fie atins în perioada contractului de formare profesională în învățământul dual;
- i) să desemneze o persoană calificată pentru a exercita funcția de maestru-instructor al unității;
- j) să nu antreneze elevul în activități care nu corespund calificării pentru care se pregătește;
- k) să asigure elevului dreptul la frecventarea cursurilor la instituția de învățământ profesional tehnic;
- l) să elibereze, la cererea elevului, o referință privind realizarea instruirii în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual;

m) să participe la pregătirea, organizarea și desfășurarea examenului de calificare;

n) să pună la dispoziția elevului, în mod gratuit, materialele necesare pentru instruirea practică la unitate;

o) să asigure respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă;

p) să asigure elevului, după posibilitate, cazare, transport și hrană, cu titlu gratuit;

q) să permită la cerere accesul reprezentanților instituției de învățământ profesional tehnic, Camerei de Comerț și Industrie al Republicii Moldova, organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, la locul de instruire a elevului;

r) să preavizeze instituția de învățământ profesional tehnic și elevul în cazul apariției unor impedimente de asigurare a pregătirii profesionale a elevului în cadrul unității.

s) să asigure procesul de formare și certificare a maiștrilor-instructori ai unității conform regulamentului aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(4) Unitatea are următoarele drepturi:

a) să stabilească sarcinile corespunzătoare pentru fiecare elev, în condițiile planului de învățământ;

b) să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de către elev în limitele stabilite de contractul de formare profesională în învățământul dual;

c) să informeze instituția de învățământ profesional tehnic despre nerespectarea de către elev a contractului de formare profesională în învățământul dual;

d) să stabilească metoda și criteriile de selecție a elevilor cărora să le propună încheierea contractului individual de muncă în condițiile prevăzute de Codul muncii în cadrul unității la finalizarea programului de formare prin învățământ dual;

e) să încheie cu elevii contracte individuale de muncă în condițiile prevăzute de Codul muncii, la finalizarea programului de formare profesională prin învățământ dual.

(5) Acordul de cooperare în învățământul dual și contractul de formare profesională în învățământul dual pot prevedea dreptul și obligații ce nu contravin scopului și principiilor prezentei legi.

Articolul 14. Statutul, drepturile și obligațiile instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual

(1) Statutul instituțiilor de învățământ profesional tehnic în învățământul dual este reglementat de Titlul IV al Codului educației al Republicii Moldova.

(2) Instituția de învățământ profesional tehnic are următoarele drepturi:

a) să elaboreze și să aplice procedura de admitere a candidaților în învățământul dual;

b) să elaboreze planul de învățământ și curriculumul, în parteneriat cu unitatea;

c) să organizeze și să deruleze procesul de pregătire al elevilor conform planului de învățământ;

d) să organizeze și să desfășoare examenul de calificare profesională a elevilor.

(3) Instituția de învățământ profesional tehnic are următoarele obligații:

a) să asigure elevilor instruirea teoretică necesară pentru exercitarea, calificării precum și instruirea generală și opțională în conformitate cu experiența și cunoștințele acumulate pe parcursul desfășurării programului de formare profesională prin învățământ dual și să informeze părinții/reprezentatului legal despre reușita lor;

b) să desemneze un maestru instructor pentru fiecare grupă de elevi, responsabil pentru monitorizarea pregătirii profesionale derulate la unitate;

c) să asigure, în colaborare cu unitățile, organizarea și desfășurarea examenului de calificare profesională a elevilor;

d) să asigure condițiile necesare pentru evaluarea elevilor în cadrul examenului de calificare;

e) să suporte cheltuielile necesare pentru formarea profesională a elevilor;

f) să organizeze și să desfășoare evaluarea nivelului de formare a competențelor elevilor, în colaborare cu unitățile, în conformitate cu prevederile normative;

g) să țină evidența elevilor înscriși la programele de formare profesională prin învățământ dual și a contractelor de formare profesională în învățământul dual.

h) să organizeze procesul de recuperare a orelor nerealizate de către elevi din cauza absențelor sau pentru remediere în cazul elevilor cu progres întârziat, inclusiv prin diverse măsuri de suport;

i) să monitorizeze frecvența elevilor la ore.

Articolul 15. Maistrul-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic

(1) Maistrul-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic asigură organizarea, desfășurarea și monitorizarea activității de formare profesională a elevului în cadrul instituției de învățământ profesional tehnic.

(2) Maistrul-instructor al instituției de învățământ colaborează cu maistrul-instructor al unității în vederea coordonării și monitorizării procesului de formare profesională a elevului la unitate.

(3) Atribuțiile maistrului-instructor al instituției de învățământ sunt stabilite de către instituția de învățământ profesional tehnic la care acesta activează.

Articolul 16. Maistrul-instructor al unității

(1) Maistru-instructor al unității reprezintă persoana care ghidează elevul în învățământul dual în activitatea sa de formare profesională la unitate.

(2) Maistrul-instructor al unității este obligat să obțină cel puțin 20 de credite de studii de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor autorizate provizoriu sau acreditate.

(3) Maistrul-instructor al unității colaborează cu maistrul-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic în vederea asigurării pregătirii profesionale a elevilor.

(4) Maistrul-instructor al unității are următoarele atribuții:

a) participă, în comun cu instituția de învățământ profesional tehnic, la elaborarea curriculumului;

b) ghidează elevul în activitatea sa de formare profesională la unitate, inclusiv prin asigurarea procesului de instruire practică cu materiale didactice, fișe tehnologice, manuale și echipament tehnic, puse la dispoziție de către instituția de învățământ profesional tehnic și, după caz, de unitate;

c) elaborează și monitorizează implementarea planului de instruire a elevului în cadrul unității;

d) elaborează raportul final al pregătirii elevului din învățământ dual;

e) propune unității și instituției de învățământ profesional tehnic modificări în planul de instruire a elevului, în funcție de performanțele acestuia și a activității prestate la unitate;

f) poate participa, la finalizarea programelor de formare profesională prin învățământ dual, la elaborarea subiectelor pentru probele practice în cadrul examenului de calificare;

g) alte atribuții stabilite de contractul de formare profesională în învățământul dual încheiat cu unitatea la care acesta este angajat și cadrul normativ.

(5) Maistrul-instructor al unității poate instrui concomitent cel mult de 15 elevi.

Capitolul IV. Condiții privind implementarea învățământului dual

Articolul 17. Acordul de cooperare în învățământul dual

(1) Acordul de cooperare în învățământul dual este încheiat în formă scrisă între instituția de învățământ profesional tehnic și unitate sau între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau centrele de formare profesională și unitate.

(2) Acordul de cooperare în învățământul dual se încheie în condițiile în care unitatea satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământ dual.

(3) Acordul de cooperare în învățământul dual trebuie să conțină următoarele clauze:

a) părțile acordului;

b) obiectul acordului - profilul educațional;

c) planul de instruire practică și teoretică;

d) locul de desfășurare și timpul de realizare a pregătirii teoretice și practice a elevului;

e) durata acordului;

f) drepturile și obligațiile instituției de învățământ profesional tehnic și ale maiștrilor-instructori în învățământul profesional tehnic;

g) drepturile și obligațiile unității în învățământul dual și ale maiștrilor-instructori ai unității;

h) repartizarea orelor teoretice și practice,

i) numărul de locuri alocate pentru instruire pe calificări;

j) răspunderea părților privind asigurarea calității desfășurării programului de formare profesională prin învățământul dual;

k) condițiile de rezoluțiune și încetare a acordului de cooperare în învățământul dual.

l) modul de soluționare a litigiilor;

m) data și semnăturile părților contractante.

(4) Acordul de cooperare în învățământul dual poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor acte normative.

Articolul 18. Contractul de formare profesională în învățământul dual

(1) Contractul de formare profesională în învățământul dual este încheiat în formă scrisă între unitate și elev.

(2) Prin contractul de formare profesională în învățământul dual, elevul se obligă să urmeze formarea profesională, iar unitatea se obligă să asigure elevului condițiile necesare formării profesionale, inclusiv condiții de sănătate și securitate în muncă, precum și plata remunerației.

(3) Contractul de formare profesională în învățământul dual trebuie să conțină următoarele clauze:

a) părțile contractului;

b) obiectul contractului;

c) locul de desfășurare și timpul de realizare a pregătirii profesionale a elevului;

d) durata contractului;

e) drepturile și obligațiile unității în învățământul dual și a elevului;

f) remunerația de formare profesională;

g) condițiile de rezoluțiune și încetare a contractului de formare profesională în învățământul dual;

h) modul de soluționare a litigiilor;

i) data și semnăturile părților contractante.

(4) Contractul de formare profesională în învățământul dual poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor acte normative.

(5) Contractul de formare profesională în învățământul dual se încheie

pentru o perioadă determinată, de minim un an și de maxim 3 ani, în funcție de prevederile programului de formare profesională prin învățământ dual aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(6) Este interzisă încadrarea în programe de formare profesională tehnică prin învățământ dual a elevilor în vârstă de până la 18 ani pentru funcțiile/lucrările cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase proscrise acestora conform legislației.

(7) Raporturilor ce decurg din contractul de formare profesională în învățământul dual li se aplică prevederile legislației muncii și ale legislației civile, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi și ale legislației privind securitatea și sănătatea în muncă.

Articolul 19. Comisia de verificare a conformității

(1) Comisia de verificare a conformității, constată capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământ dual și competențele generice și profesionale în conformitate cu criteriile privind conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual.

(2) Comisia de verificare a conformității elaborează și remite instituției de învățământ profesional tehnic un raport privind conformitatea unității care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual și notifică despre aceasta organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(3) În cazul în care unitatea nu întrunește condițiile pentru a asigura instruirea completă conform programului de formare profesională în învățământul dual, aceasta se poate asocia în consorții. Respectarea de către consorții a conformității în cadrul procesului de creare a acestora va fi verificată de către Comisia de verificare.

Articolul 20. Protecția datelor cu caracter personal

(1) Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual se efectuează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(2) Datele cu caracter personal vor fi accesate, stocate, procesate și transmise doar în scopul executării prezentei legi.

Articolul 21. Finanțarea învățământului dual

(1) Finanțarea învățământului dual este asigurată din bugetul de stat sau din alte surse legal constituite pentru componentele de formare profesională ce îi revin instituției de învățământ profesional tehnic și din sursele unității sau din alte surse legal constituite, pentru componentele de formare profesională ce îi revin unității.

(2) Instituția de învățământ profesional tehnic, în baza surselor de finanțare oferite în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova,

asigură condițiile necesare pentru formarea profesională a elevului în învățământul dual, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative adoptate de Guvern;

(3) Cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual sunt pasibile compensării din bugetul de stat, în proporție de cel mult 50% din cheltuielile admise pentru compensare, în conformitate cu actele normative ale Guvernului.

Capitolul V. Dispoziții finale

Articolul 22. Dispoziții finale

Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la învățământul dual

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat în scopul reglementării detaliate și comprehensive a învățământului dual.

Actualmente, semnificația juridică a sintagmei „învățământ dual” este redată doar de art. 3 și art. 59 alin. (5) - (6) al Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Astfel, modul de organizare și desfășurare a programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual și alte acte normative aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Potrivit cadrului normativ în vigoare conchidem că, învățământul dual este o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, care presupune instruirea în cadrul unei instituții de învățământ profesional tehnic și în cadrul unui agent economic, cu utilizarea mijloacelor acestora în scopul obținerii de cunoștințe, deprinderi și competențe pentru calificări profesionale de nivelurile 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova.

Potrivit art. 5 din HG70/2018 ucenic în învățământul dual este elevul care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate și care a încheiat un contract de ucenicie în învățământ dual cu un agent economic.

Totodată este de menționat că implicarea agentului economic în organizarea și desfășurarea învățământului dual este una esențială, iar în vederea asigurării unui sistem viabil de formare profesională tehnică prin învățământ dual se impun reglementări noi, în special norme cu caracter cert pentru actorii implicați, participanți pe piața muncii.

Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul Muncii, angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Astfel, potrivit Codului muncii, ucenic este persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională.

Prin urmare, termenul de elev-ucenic în învățământul dual creează confuzie cu termenul de ucenic la locul de muncă. Spre exemplu cadrul legal actual nu delimitează clar contractul de formare profesională în învățământul dual cu cel de ucenicie, adesea aceste două tipuri de contracte sunt considerate ca fiind identice.

Codul muncii prevede contractul de ucenicie la locul de muncă fără a face vreo legătură cu învățământul dual, astfel, nu poate fi reglementat învățământul dual împreună cu ucenicia la locul de muncă. Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, iar elevii în învățământul dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, fapt care sporește confuzia acestor raporturi. Grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniciei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială. Regulile de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative interzic paralelismul în reglementare pentru a nu fi admisă reglementarea juridică a aspectelor

ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în acte normative diferite. Prin urmare, prin adoptarea legii învățământului dual va fi asigurată evitarea paralelismelor în reglementare.

În aceste condiții se impune completarea cadrului normativ cu noi prevederi cu referire, în mod special, la activitățile actorilor implicați în proces: Ministerul Educației și Cercetării, Camera de Comerț și Industrie, instituția de învățământ profesional tehnic, unitatea în învățământul dual și unele categorii de personal din cadrul acestora.

Or, lipsa unei legi care ar include norme cu caracter primar privind principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

Art. 59 alin. (5) al Codului educației, acordă Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova prerogativa de a stabili condițiile de implementare a programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Or, natura juridică a acestor raporturi constituie resortul unei legi, dar nu al unui act normativ subsidiar, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale, care a statuat că, Guvernul, în calitatea acestuia de autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile, Hotărârile Guvernului fiind *acte juridice secundum legem*, care nu pot intra în aria de competență a autorității legislative.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 14 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce stabilește în mod exhaustiv, domeniile de reglementare prin hotărâri ale Guvernului, se consideră inerentă inserarea normelor de reglementare la nivel de lege, dar și amendarea corespunzătoare a Codului educației, ceea ce va constitui resortul unui proiect de lege distinct.

În lumina actelor legislative și normative evocate, se constată că nu există prevederi suficiente pentru reglementarea în întregime a programelor de formare profesională prin învățământ dual, în special a celor ce țin de formare în cadrul unității.

Astfel, pentru a asigura implementarea eficientă a acestor programe, se impune reglementarea acestor raporturi prin intermediul unei legi distincte, prin reglementarea în mod expres a statutului Camerei de Comerț și Industrie, dar și a unității, ca norme general aplicabile tuturor domeniilor.

În context, finalitatea urmărită prin elaborarea prezentului proiect de act normativ rezidă în asigurarea unor prevederi suficiente pentru reglementarea în întregime a organizării învățământului dual, precum și reglementării statutului părților implicate în implementarea programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Deoarece proiectul de act normativ inserează norme de reglementare a activității de întreprinzător și impune anumite reguli și obligații unităților în învățământul dual, prin prisma prevederilor art. 25 al Legii nr. 100/2017 privind actele normative și ale Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază ale activității de întreprinzător, se impune elaborarea analizei impactului de reglementare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului care are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene, mai mult, acesta se circumscrie principiilor și valorilor promovate de Uniunea Europeană. La elaborarea acestuia a fost preluată experiența Germaniei în organizarea învățământului dual, unde acesta este reglementat la nivel legislativ.

La fel, anterior elaborării proiectului, a fost perfectat un studiu de drept comparat, care dezvăluie modul de reglementare a acestei instituții în Serbia, Estonia, Austria și România. Drept

consecință, prezentul proiect reflectă cele mai bune practici aplicabile în cadrul normativ din statele enunțate.

4. Principalele prevederi, locul actului în sistemul de acte normative, evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului se propun următoarele prevederi:

În Capitol I sunt reglementate obiectul și scopul legii. Sunt de remarcat normele potrivit cărora legea este aplicabilă atât cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în Republica Moldova, precum și categoriilor de străini sau apatrizi definiți în conformitate cu legislația privind integrarea străinilor.

Pentru a evita interpretarea neunivocă și aplicarea eronată a normelor propuse, sintagmele proprii proiectului, care ar putea fi de dublă interpretare, se propun a fi definite la art. 2. Or, prezența semnificației acestora va duce la interpretarea restrictivă, aplicată exclusiv în sensul definit de art. 2 al proiectului, fără a fi considerată oricare altă definiție redată de un alt act legislativ.

În același capitol sunt reglementate prevederile generale aplicabile învățământului dual, principiile și obiectivele acestuia.

În cadrul Capitolului II sunt reglementate atribuțiile tuturor participanților în învățământul dual, ale Guvernului, ale organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, ale Ministerului Economiei, ale Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

De remarcat că, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova asigură, conform proiectului, activitatea de suport și monitorizare a învățământului dual, instituind în acest scop o Comisie care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual, conform criteriilor de conformitate aprobate de Guvern.

La fel, în competența Camerei se atribuie întocmirea și gestionarea Registrului unităților în învățământul dual, conform structurii aprobate de Guvern, pe care Camera îl va publica pe pagina sa web oficială.

În Capitolul III - sunt reglementate statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual.

Astfel, se stabilesc obligațiile elevului, dar și drepturile acestuia, printre care evocăm dreptul la remunerație de formare profesională plătită de unitate, care nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

Sunt reglementate în mod detaliat - statutul, drepturile și obligațiile unității în învățământul dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, ale maestrului-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic, dar și ale maestrului-instructor al unității.

De o manieră detaliată este reglementat condițiile privind implementarea învățământului dual, în cuprinsul celui de-al IV-lea capitol.

Sunt reliefate toate etapele ce urmează a fi realizate pentru implementarea normelor propuse de proiect, începând cu atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, semnarea acordului de cooperare în învățământul dual, semnarea contractului de formare profesională în învățământul dual.

În ceea ce vizează facilitățile acordate unității și cele acordate elevului în învățământul dual, remarcăm că, acestea sunt reglementate la moment de Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit.

În context remarcăm prevederile art.24 alin.(19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 care permit deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea

programele de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, deoarece nu se propune diminuarea veniturilor acumulate la bugetul de stat, reieșind din faptul că facilitățile fiscale sunt instituite deja de cadrul normativ.

În scopul creării locurilor noi de muncă și susținerii agenților economici din perspectiva compensării unor cheltuieli pentru organizarea învățământului dual, la inițiativa Ministerului Economiei, art. 21 a fost completat cu alin (3) în următoarea redacție:

”(3) Cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual sunt pasibile compensării din bugetul de stat, în proporție de cel mult 50% din cheltuielile admise pentru compensare, în conformitate cu actele normative ale Guvernului”

Este de menționat că, conform Strategiei sectoriale de cheltuieli CBTM 2020-2022 în domeniul dezvoltării sectorului privat până în anul 2022 în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu, de către Ministerul Economiei și Infrastructurii au fost planificate mijloace financiare în mărime de 10 mln. lei anual pentru Susținerea agenților economici prin compensarea unor cheltuieli ce țin de pregătirea și instruirea personalului (cadrelor) după modelul învățământului dual în scopul creării de noi locuri de muncă, precum și modernizarea tehnologică a Colegiului de Inginerie din or. Strășeni, aflat pe teritoriul ZEL ”Bălți” în vederea pregătirii specialiștilor/cadrelor calificate pentru sectoarele prioritare ale economiei naționale în baza programelor de învățământ dual, acțiunea nr.2 din cadrul Sub-programului 5002 „Promovarea exporturilor”. În contextul combaterii pandemiei COVID, mijloacele financiare alocate pentru anul 2020 acțiunii în cauză au fost redistribuite de către Ministerul Finanțelor, iar pentru anul 2021 Ministerul Economiei a solicitat acoperirea financiară a acțiunii date, or, această acțiune rămâne una prioritară pentru Minister și Guvern.

Având în vedere impactul pozitiv al învățământului dual asupra calității forței de muncă, în Cadrului Bugetar pe Termen Mediu, de către Ministerul Economiei pentru anii 2023-2025, urmează a fi planificate mijloace financiare de cel puțin 10 mil. lei anual pentru susținerea agenților economici care participă în desfășurarea învățământului dual.

În acest sens în conformitate cu prevederile art. 21 alin (3) al proiectului urmează a fi elaborat și pus în aplicare de către Guvern, mecanismul de compensare din bugetul de stat a cheltuielilor agenților economici implicați în învățământul dual.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Conform normelor art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la o lună din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Implementarea prevederilor proiectului va necesita elaborarea altor acte normative subsidiare. În acest sens, se instituie un termen de 3 luni, de la data intrării în vigoare a legii, în interiorul căruia Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, și va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

7. Avizarea, expertizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului este plasat pe pagina web oficială a Ministerului

Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.

Proiectul a fost consultat cu autoritățile responsabile, propunerile fiind luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Obiecțiile și propunerile Ministerului Justiției au fost acceptate.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu pct. 11, subpct. 2¹, lit. b), lit. c) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului la proiectul hotărârii de Guvern prenotat a fost consultată cu Ministerul Finanțelor, demersul nr. 07/1-17/151 din 13.11.2020 și realizată expertiza de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, extrasul din Procesul-verbal nr. 38 din 17.11.2020.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

